

על חנוכה, יהדות והתבוננות נכונה

ידידיה פינגרהוט

שליח לשעבר במונטווידאו (תשפ"א)

בבואנוס איירס LA CASA כיום שליח בקהילת

את כולם ראיתי שם - את הדתיים והחילוניים, את יושבי הארץ ויהודי התפוצות, את הגברים והנשים, את התל-אביבים ואת המתנחלים. ראיתי צעירים ומבוגרים, ילדים וזקנים, ספרדים ואשכנזים, ליטאים וחסידים, דת"שים וחוזרים בתשובה, טבעונים וקרניבורים, וכל מי שאתם יכולים לדמיין. מעולם לא ראיתי ציר כ"כ רחב ומגוון של אנשים, ציר שכלל עמך בית ישראל יושבים עליו, פשוט ציר נפלא - הציר של העם שלנו. באמת, כולם אהובים, כולם ברורים, כולם גיבורים וכלם קדושים. אמנם, אולי לא כולם עושים באהבה וביראה רצון קונם, אבל באמת, כולם ממש מתוקים

חזרתי לאחרונה ממסע ארוך, מרתק ומיוחד בדרום אמריקה. בחלק ניכר ממנו הייתי בקהילה היהודית באורוגוואי, ובהמשך טיילתי במרחבי היבשת. הייתי תקופה של כחודש בחב"ד קוסקו, אח"כ טיילתי והכרתי יהודים רבים - הן מוצ'ילרים והן מקומיים מהקהילות השונות - בפרו, בקולומביה ובקוסטה ריקה. נראה שכל מי שפגשתי, אוהב את הקב"ה וגאה להיות יהודי. ברם, כמעט תמיד, בכל פעם שהשיחה גלשה למקומות קצת יותר עמוקים, גיליתי שלאנשים רבים יש מעין "בוז" ליהדות. מה הכוונה? אנשים רבים, מכלל המגזרים דלעיל, רואים ביהדות - ולא לאדם. הם תופסים אותה כמערכת חוקים עמוסה עד לעייפה, משהו מיושן וארכאי. אמנם, יש ביניהם (religion) דת כאלו ששומרים על חוקים מסוימים - מכאלו שמקפידים על קלה כבחמורה ועד כאלו שמסתפקים בשבת לבדה, אבל גם הללו, על אף שמירתם את החוקים, אינם רואים את הבשורה הגדולה של היהדות. היהדות, כפי שאני מכיר אותה, היא הבשורה הגדולה ביותר לאנושות, הדרך היחידה לתיקון העולם. בתורה כבר טמונים מסרים פרטיקולריים ואוניברסליים רבים העוסקים בשאלות הקיומיות העוטפות אותנו - כיצד אנו מקדמים את העולם, איך ממגרים את הרוע, ולאיפה בכלל הכול הולך. ברם, האנשים שפגשתי, מדברים על היהדות כמערכת חוקים. למשל, כשהייתי בבוגוטה, הייתי עם קבוצה של מוצ'ילרים שהגיעו מישראל. הם התלבטו אם לשמור שבת או לא, והיה אחד "שהצליח". דווקא הצלחתו צרמה לי מאוד. האם כדי להיות "יהודי צריך להיות במלחמה? צריך "להצליח" עלינו, בבואנו לחנך את ילדינו, את תלמידינו ואת עצמנו, לזכור שלהיות יהודי זו הזכות הגדולה בעולם. להיות יהודי זה פלא גדול, ואנחנו זכינו להיות חלק מהפלא הזה. אנחנו, הבנים של הקב"ה, נושאי הבשורה לאנושות, צריכים להיות מלאים גאווה על הזכות הזו. איהו פספוס זה לתפוס את היהדות כ"דת". אמנם, כמובן, החוקים הם חלק מהיהדות, ואין היתר לוותר עליהם, אך יחד עם זאת לזכור כל הזמן שהם רק חלק מהיהדות ואינם חזות הכל! כל יהודי, בכל מקום שהוא, צריך לשמוח בזכות הגדולה שיש "לו, כמו שאהרון רזאל שר - "אילו יהודי היה יודע מה זה להיות יהודי, היה שמח ורוקד 120 שנה

אז למה זה בכלל קשור לחנוכה

ישנה טעות בסיסית רווחת שאנשים מסתכלים במציאות מבלי לברר את שורשיה ואת המשמעות שלה. תפקיד הנרות אותם אנו מדליקים בחנוכה הוא להתבונן על המציאות' לא רק ברמת המציאות אלא ברמת המשמעות של המציאות - אין לנו רשות להשתמש בהם, אלא לראותם בלבד. החוש החשוב בחנוכה הוא חוש הראייה, וחוש הראייה הוא החוש העוצמתי ביותר שלנו. תחום הראייה שלנו הוא בלתי מוגבל מבחינה מסוימת, שכן בטעם ומישוש אנו חייבים מגע ישיר ע"מ לחוש אותם, חוש הריח הוא במעגל מצומצם למדי, השמיעה רחב יותר אך גם כן מוגבל, ואילו חוש הראייה פורץ את התחום התחושי שלנו עד האופק - עד הירח והכוכבים אף מבחינה ביולוגית - יש לנו 5,000,000 נירונים בגוף, 2,500,000 קשורים לעין, ואפשר להבין עד כמה היא חשובה ומשמעותית. בחוש הראייה יש ביטוי ליכולת האנושית הגבוהה - היכולת שלנו לראות פנימה ומעבר

ננסה לנצל את החג המיוחד והחגיגי הזה, ללמוד לראות לעומק, ללמוד "להתבונן" (שורש ב.נ.ה) על היהדות ועל המציאות, ולא רק "להסתכל" (שורש ס.כ.ל), ויה"ר, שמתוך התבוננות זו, נזכה להבין את עומק הקסם שביהדות, את המסר האלוהי הנשגב שבתורה, ומתוך כך להרבות בגאווה גדולה ובשמחה מתפרצת על היותנו הבנים של הקב"ה

לתגובות: figi.2820@gmail.com